SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 37. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 26, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 26-го ЛЮТОГО 1992 Ч. 37. РІК XCIX.

УКРАЇНУ ЗАПРОШУЮТЬ НА НАРАДИ НАТО

Київ (УНІАР). — В суботу, 22-го лютого, до Києва прибула делеґація генерального штабу з Брюсселю на чолі з генеральним секретарем НАТО Манфредом Вернером. На летовищі делеґацію зустріли представники Уряду України, міністерства закордонних справ та міністерства оборони України. За годину гості прибули до Маріїнського Палацу, де їх прийняв Президент України Леонід Кравчук. На зустрічі були присутні міністер закордонних справ України Анатолій Зленко, міністер оборони України Костянтин Морозов з дружиною, народні депутати України Дмитро Павличко, Микола Хоменко, заступник голови Верховної Ради України Василь Дурдинець. Відбулася також коротка зустріч М. Вернера з Президентом Кравчуком.

Наступного дня, тобто 23-го лютого, делеґацію НАТО прийняв міністер закордонних справ України А. Зленко. Пізніше гості відвідали штаб Київської військової округи, де їх зустрів міністер оборони України генерал-майор К. Морозов і генерали штабу округи. Після тривалої розмови делеґація вирушила до пресового центру МЗС України, де відбулася пресова конференція для закордонних та українських журналістів. М. Вернер сказав, що НАТО бачить в Україні партнера на сучасному етапі і друга в майбутньому. Він запросив Президента України Л. Кравчука відвідати штаб НАТО в Брюсселі і привіз запрошення Україні взяти участь у праці консультативної Ради НАТО. Вечором гості від'їхали до Москви.

Ще перед поїздкою до країн СНД під час зустрічі з журналістами в Гамбурзі 21-го лютого генеральний секретар НАТО М. Вернер заявив, що країни Співдружности Незалежних Держав будуть прийняті до Ради північноатлантійського співробітництва 10-го березня. В той самий день він виступив перед журналістами в Брюсселі і повідомив, що відбудеться засідання Консультативної ради НАТО на рівні міністрів закордонних справ. Тоді ж генеральний секретар НАТО оголосив, що їде з візитою до Румунії, України та Росії. Вернер заявив, що східньоевропейські країни можуть увійти до НАТО за умов, якщо кожна з країн поділятиме інтереси і цінності усіх інших держав-членів НАТО.

З приводу контролі над ядерною зброєю в країнах колишнього СССР, то генеральний секретар НАТО вважає недостатнім створення спеціяльного фонду фінансової допомоги. На його думку, треба зформувати також міжнародні механізми контролювання за знищенням такого озброєння. Він закликав західніх фахівців до участи у знищенні тактичної і стратегічної ядерної зброї на території колишнього СССР.

З офіційною візитою у Києві перебувають віцеканцлер Австрії Ергард Буцек та федеральний міністер економіки Вольфґанґ Шоссенґ. Гостей прийняв голова Верховної Ради України Іван Плющ. Під час зустрічі обговорено питання розширення політичних контактів, перспектив взаємовигідного економічного співробітництва, ситуацію в СНД тощо. Прийняли австрійську делеґацію також у Кабінеті Міністрів України, де обговорено питання економічної співпраці. Зустріч провели віцепрем'єр України Олег Слєпічев та голова постійної комісії Верховної Ради України Дмитро Павличко.

ДОПОВІДЬ М. МАРИНОВИЧА

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку влаштовує доповідь Мирослава Мариновича, відомого колишнього дисидента, викладача Дрогобицького Педагогічного Інституту і редакторра „Галицької Зорі" у Дрогобичі, на тему „Молодь і духовне відродження України". Доповідь відбудеться у суботу, 29-го лютого, о год. 5-ій вечора в домі НТШ, 63 Четверта авеню в Ню Йорку.

ВИРІШИЛИ СЛУЖИТИ УКРАЇНІ

Узин, Київщина (УНІАР) — Дивізія дальньої авіяції стратегічних сил СНД, розташована в Узині, 20-го лютого скерувала звернення до Президента України Леоніда Кравчука, де сказано, що більшість командирів і військових пілотів присягнули на вірність Україні та її народові. Всі вони заявили про бажання перейти під юрисдикцію України.

До цього акту військовослужбовців підштовхнули дії командування повітряною армією СНД, яке розташоване на території Росії, зокрема у Смоленську. Звідти у дивізію одна за одною надходили вказівки про переведення в Росію транспортових літаків та іншої військової техніки.

У зверненні до Президента України офіцери пишуть: „17-го січня 1992 року на ім'я командира дивізії ґенерал-майора Башкірова надійшов наказ ч. 42/824 від тимчасово виконуючого обов'язки начальника штабу дальньої авіяції генерал-майора авіяції Калмикова про передачу одного літака ІЛ-76 гарнізонові, розташованому в місті Енгельс. 29-го січня 1992 року від командуючого дальньої авіяції генерал-полковника Калуґіна надійшов наказ ч. 42/3/38 про передачу ще п'ятьох літаків ІЛ-78 гарнізонові в місті Енгельс. Це літаки-заправщики, які легко можуть бути переобладнані на транспортові. 6-го лютого 1992 року за підписом першого заступника командуючого дальньої авіяції прийшов наказ про передачу 18 одиниць автомобільної техніки у місто Твер. Рішення про вилучення авіяційної та автомобільної техніки прийняли керівники дальньої авіяції в односторонньому порядку, чим порушили рішення Ради Оборони України про припинення розкомплектування військових частин, в тому числі вивезення або виведення за межі України".

Автори звернення вважають, що авіяторів штовхають до іґнорування законів України, рішень Ради Оборони України та Президента України. Місцева прокуратура зробила попередження командуванню дивізії про необхідність викокнання наказу Президента України з 31-го грудня 1991 року щодо порядку реалізації техніки, зброї і майна військами збройних сил на території України. Командування дивізії за згодою зонального центру управління повітряним рухом Києва 10-го лютого упередило перебазування п'ятьох

(Закінчення на стор. 4)

ВИСТАВКА В. ПИЛИП'ЮКА В ЧИКАҐО

Чикаґо. — Тут у суботу, 7-го березня, о год. 10:30 ранку в залі Культурного Осередку, Чикаґо аве. і Овклій вул., відкриється виставка мистецької фотографії Василя Пилип'юка, мистця-фотографа, головного редактора фотографічно-мистецького журналу „Світло і Тінь" і редактора ряду фотографічних збірників. Цього самого дня о год. 7-ій вечора буде влаштована зустріч з В. Пилип'юком. В неділю, 8-го березня, виставка відкрита від год. 10-ої ранку до 6-ої вечора. Спонзорує виставку Товариство Сприяння Рухові. Мистецькі фотографії можна набути.

ООН ВИСИЛАЄ ВІЙСЬКО ДО ЮҐОСЛАВІЇ

Ню Йорк. — Аґентство Ассошієйтед Пресс інформує, що Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй прийняла в кінці минулого тижня постанову про висилку мирового корпусу до Юґославії і тим самим повністю погодилася з пропозицією генерального секретаря тієї організації Бутроса Ґалі, що тільки такі збройні сили у синіх шоломах можуть заґарантувати мир в цьому реґіоні Европи.

У склад мирового корпусу увійдуть вояки з 31 країни світу. Австралійський полковник Джан Вилсон, який очолює 75 воєнних спеціялістів ООН повідомив, що він вже відвідав вміжчасі 13 районів Сербії і Хорватії, куди будуть введені війська міжнародної організації, завданням яких буде допильнувати договір про замирення і не допустити до відновлення воєнних дій між сербами і хорватами.

Дж. Вилсон, маючи досвід в подібних операціях в Ливані, підкреслив, що його помічники, які супроводжали його до Сербії і Хорватії, визначили також місця у яких будуть розміщені вояки ООН, але відмовився назвати ці місця, коли питали його про це кореспонденти і не бажав коментувати завдань мирового корпусу. Вилсон тільки заявив, що майже в усіх місцях, які він відвідував, чути було перестрілку, що свідчить про порушення домовлености про припинення вогню і про те, що напруга між тими республіками триває далі.

Представник ООН повідомив кореспондентів, що перші відділи мирового корпусу прибудуть до Сараєво, столиці Боснії незабаром і їхнім завданням є встановити і закріпити штаб корпусу, а інші частини прибудуть два-три тижні пізніше. Пенетрація терену і встановлення загород розпічнеться однак не скорше, як в половині березня тоді, коли буде закінчений процес постачання зброї і харчів для корпусу, а також полагоджена справа квартир. Ця остання справа буде мабуть найтруднішою для полагодження, бо деякі місцевості існують тільки на мапі, бо їх зрівняли зі землею сербські вояки і летуни. В околицях Буковара немає людського поселення у засягу десятків кілометрів з огляду на довготривалість боїв в тих околицях.

Покищо ООН має намір втримувати мировий корпус в Юґославії один рік. Відповідальні за цю мирову операцію особи і військові команданти побоюються зударів, провокацій і зістрілення гелікоптерів ООН сербами, які вважають, що війська ООН приходять охороняти Хорватію, Словенію й інші республіки, яким вони відмовляють права на самостійність.

Американська газета випустила сторінку про Україну

Віллімантик, Конн. — Тут місцева газета „Кронікл" випустила в дні 18-го січня окрему сторінку присвячену незалежності України.

Сторінка, під назвою „Україна" та з привітом „Слава Україні", має посередині кольорову карту Европи із зазначеними границями України, тризубом і прапором в синьо-жовтих красках, велику світлину української католицької церкви св. Михаїла, Українського Народного Дому, танцювального ансамблю дітей в народних строях і фото 13 активістів українців.

На сторінці є стаття як українці у місцевості Віндгем відзначили цього року День Незалежности при співучасті представників інших етнічних груп, декілька фактів про Україну та її історію, п'ять завдань українців — американських громадян і передрук статті про святкування Дня Незалежности із щоденника „Гартфорд Курант".

В цілості сторінка естетично оформлена, а під заголовком „Україна" стоять слова: „правда, сила і воля".

ДЕЯКІ КРАЇНИ СНД СТАНУТЬ ЧЛЕНАМИ МОНЕТАРНОГО ФОНДУ

Вашінґтон. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Стівен Ґрінгавз інформує у числі з 25-го лютого, що принаймні пів тузіна колишніх республік СССР, а тепер незалежних держав, будуть прийняті в членство Міжнародного Монетарного Фонду під час конференції у Вашінґтоні, яка розпічнеться там 27-го квітня цього року.

Екзекутивні речники цього фонду і представники закордонних держав заявили кореспондентам, що керівництво ММФ все ще дискутує проблеми прийняття в членство новопосталих країн, членів Співдружности Незалежних Держав, їхні обов'язки і висоту допомоги, яку вони евентуально зможуть отримати для відбудови своїх економічних структур та переходу економіки до системи вільного ринку.

Великі шанси на прийняття в членство ММФ, до якого дотепер належать 156 країн, мають: Російська федерація, Україна, Вірменія, Казахстан, Білорусія і Молдова та три прибалтійські держави — Литва, Латвія і Естонія. Справа з членством інших республік правдоподібно затягнеться поки міжнародна комісія не збере усіх даних про їхню економічну спроможність.

Американські державні чинники заявили, що новопосталі держави, приступивши в членство зможуть дуже багато скористати в майбутньому, але вони рівночасно нестимуть тягар відповідальности за придбання фондів до цієї інституції. Вашінґтон, Лондон і Париж та інші членські держави „великої сімки", а зокрема президент Джордж Буш і прем'єр-міністер Великобританії Джна Майджор, все одно фаворизують Російську федерацію і, не зважаючи на тенденцію зменшення ради директорів, пропонують дати місце в раді для Росії, збільшуючи тим самим раду до 23-ох осіб.

Очевидно новопосталі держави є дуже зацікавлені членством в ММФ, яке збільшить їхні можливості отримати економічну допомогу і тісніше пов'яже їх із західніми стабільними економічними, а тим самим і політичними системами. Рада директорів ММФ натомість допильновує, щоб членські держави додержувались демократичних принципів в економіці і політиці та переводили економічні реформи, які допоможуть їм скоріше стати на власні ноги. Представники Екзекутиви Моненатрного Фонду заявили, що усі формальності про прийняття згаданих незалежних держав будуть полагоджені до 15-го квітня. Якщо колишні республіки СССР, про які була мова вище погодяться взяти на себе відповідальність і стати членами, вони будуть змушені вплатити 5,1 біл. долярів до каси фонду, тобто 4,25 відсотків у твердій валюті, а решта можуть вплачувати своєю власною валютою.

З огляду на те, що республіки, зглядно незалежні держави, не розпоряджають запасами твердої валюти, існують добрі вигляди, що їхню початкову вкладку покриють ґарантовані низько відсоткові позички багатих індустріяльних держав. Керівництво фондом надіється, що висота фонду, яка становить тепер 120 біл. долярів, збільшиться до 180 більйонів з огляду на потребу виділення допомоги для новопосталих держав. ЗСА покищо ще не затвердило свого додаткового вкладу 12 біл. долярів. Члени Ради директорів ММФ відвідали вміжчасі столиці деяких незалежних держав і познайомилися на місці із економічною ситуацією та загальними потребами допомоги.

Вийшла нова книжка проф. Ю. Шевельова

Ню Йорк. — В університетському видавництві Карла Вінтера в Гайдельберґу, Німеччина, вийшов збірник наукових розвідок і статтей Юрія Шевельова п.н. „In and around Kiev". 22 статті, включені до збірника, охоплюють ключові проблеми історії української мови на тлі історичного розвитку сусідніх мов.

Книжка починається статтями про зародження української мови. Окремо розглядаються питання, зв'язані з постанням головних діялектів української мови. Низка статтей присвячена **пам'яткам староукраїнської** ви, починаючи від 1063 року і кінчаючи статтями про **мови, починаючи від 1063 р.** вороди і „Історія Русів". Окремі статті присвячені розвиткові української синтакси, історії особових імен України (зокрема імени Олег). Кінцеві статті висвітлюють стан української літературної мови та її занечищення в ті роки, коли **Україна** була частиною СССР.

Головна мова статтей у збірнику — англійська, але є також статті німецькою, французькою, польською й російською мовами. Вперше в історії багатомовних видань такого типу дві статті вміщено українською мовою.

Книжка має 412 сторінок, ціна її без оправи 198 німецьких марок, в твердій оправі 240 німецьких марок. Набувати книжку можна в видавництві: Carl Winter Universitätsverlg, Postfach 106140,6900, Heidelberg — 1, Germany.

ВИСТАВКА В УМ

Ню Йорк. — Тут у неділю, 1-го березня, о год. 2-ій по полудні в Українському Музеї відбудеться відкриття двох виставок: нових творів мистця з України Любомира Медведя та виставки політичного плякату та карикатури. Адреса Музею: 203 Друга авеню в Ню Йорку. Телефон для інформацій (212) 228-0110.

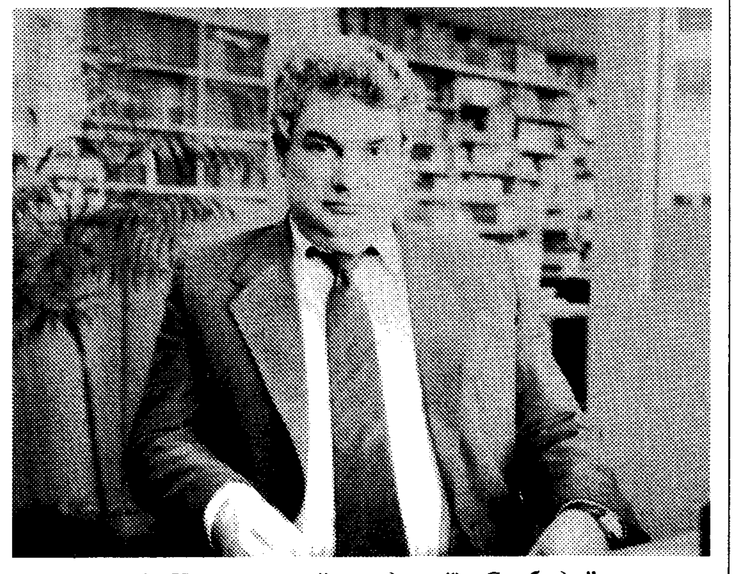
„Ми повинні працювати родиною!"

Джерзі Сити, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Енерґійного, повного плянів та відважних задумів директора Національного Музею у Львові Андрія Новаківського знаємо вже довший час і тому зустріч з ним в редакції це немов продовження розмов, які ми вели вже не один раз при різних нагодах ,а тепер в ЗСА у довгих поїздках автомобілем.

Все ж таки, коли наш гість сидить в конференційній залі напроти нас, ми хочемо дістати від нього відповідь на конкретні питання, а передусім послухати його думок і вражень після двотижневого перебування вперше на американському континенті.

— Які ваші настрої після пізнання нашої спільноти в ЗСА та взагалі нового континенту?

— Знаєте, цивілізація та усі ці добра, що у вас можна побачити у крамницях — мене зовсім не здивували і не зворушили. Я на них не розраховував. Але що справді мене зворушило то теплота, з якою нас тут прийняла українська громада, а передусім усі ті, що зацікавлені музейництвом та мистецькими збірками. Приємно заскочило мене, що у кожній родині, де мені довелося бути є збірки художніх творів, є бібліотеки. Значить, ви тут старалися втримати скарби українського мистецтва і себе взаємно в тому підтримували. Але і ми не спали, хоча у нас хіба діяла рука Божа, що всього багатства не розікрали і що мистці не дали знищити надбань.

А. Новаківський в редакції „Свободи"

— Значить, ви як досі, маєте позитивні враження. А яка була властива мета цих відвідин в ЗСА?

— Я хотів встановити безпосередній зв'язок з українськими мистцями, що проживають в ЗСА, але передусім безпосередній зв'язок із Українським Музеєм в Ню Йорку.

— Знаючи, як ви щоденно тепер маєте зустрічі, відвідини і розмови надіюся, що ваше бажання і ціль вашої поїздки здійснилися.

— А так. Я просто не встигаю з усім, щоб зустрітися, поговорити чи відвідати наших мистців, які тут живуть, а при тому ще й відвідати американські музеї, ґалерії чи попрацювати з Управою Українського Музею. Завдяки допомозі добрих людей, я мав нагоду відвідати ряд художників — Святослава Гординського, Юрія Соловія, Михайла Мороза, Зеновія Онишкеви-

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ПРЕЗИДІЯ ВЕРХОВНОЇ Ради Литви визнала дійсними петиції понад 355,000 литовців, які вимагають введення в країні посту президента. Першим кандидатом на неї буде теперішній голова Верховної Ради Литви Вітаутас Ляндсберґіс. На думку литовських парляментаристів, президент дітане всю повноту влади, необхідну для здійснення економічних і політичних реформ в країні.

ТБІЛІСЬКА ГАЗЕТА „Республіка Грузія" вмістила інтерв'ю голови партії Національної незалежности Іраклія Церетелі, який заявив, що залишається в опозиції до теперішнього керівництва країни. Він підкреслив, що тимчасовий уряд республіки не визначив свого становища щодо конституції Грузії, а також „заграє з Кремлем".

ПІД ЧАС ВІЗИТИ ПРЕЗИДЕНТА Казахстану до Австрії встановлено дипломатичні стосунки між обома країнами. Австрія і Казахстан обміняються дипломатичними представництвами на рівні амбасад.

В СЕРЕДУ, 19-ГО ЛЮТОГО, азербайджанські воєнні формування обстріляли Степанакерт. Повністю знищено будинки Верховної ради Нагорно-Карабахської республіки і республіканської телевізії, а також великі житлові масиви в центрі міста. Загинуло понад 20 осіб. Спостерігачі відзначають, що в останній тиждень Азербайджан дістав можливість використовувати в Нагорному Карабаху нову зброю, зокрема артилерійські комплекси Град, воєнні гелікоптери МІ-24 й іншу техніку колишньої совєтської армії.

В ПОНЕДІЛОК, 24-ГО ЛЮТОГО, розпочалися переговори між урядом Росії і лідерами Федерації профспілок летунських контролерів, яка призначила на п'ятницю, 28-го лютого, страйк. В ньому готові взяти участь понад 30 російських летовищ. Очікується, що до них приєднаються летовища України і Білорусі. Відмовилися страйкувати контролери міста Кірова, оскільки адміністрація летовища задовольнила їхню вимогу про встановлення 36-годинного робочого тижня і збільшення щорічних вакацій до 48 днів.

В АМЕРИЦІ

ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ Ігри у Франції закінчилися в неділю, 23-го лютого, її учасники роз'їхались домів у меншому чи більшому піднесенні. Американські змагуни в загальному здобули 11 медалів у різного роду змаганнях. Все ж таки треба підкреслити, що всі п'ять золотих медалів для ЗСА здобули жінки, обидві срібні також жінки, тільки три бронзові медалі здобули чоловіки, а одну жінка. Отож у загальному підрахунку американські жінки з 11 медалів здобули вісім.

МИНУЛОЇ НЕДІЛІ з військово-летунської бази у Кейп Канаверал на Фльориді ракетним мінометом запущено у простір ракету Делта-2. Це вперше за сім місяців у простір випущено військового сателіта. Ракета роботи МекДоналд-Даґлас коштувала 35 міл. дол., а її завданням було у просторі роз'єднатися зі згаданим сателітом, що буде 12 із черги у серії системи ґльобального розміщення сателітів Навстар.

ВИСТУПАЮЧИ НА ПРОГРАМІ новинок телевізійної мережі Ен-Бі-Сі „Зустріч з пресою" минулої неділі, віцепрезидент Ден Квейл сказав, що президент Джордж Буш не зламав своєї обіцянки з 1988 року, не накладати нових податків, а погодився з Конґресом тому два роки підвищити особистий прибутковий податок. Д. Квейл сказав, що це був єдиний вихід зі ситуації перед наспіваючою війною з Іраком у Перській затоці. Президент був змушений зробити це рішення щоби мати бюджет і треба було піти на компроміс з Конґресом і погодитися на пропозицію демокрадів підвищити податок особистих прибутків громадян ЗСА.

НАЙБІЛЬША В АМЕРИЦІ мережа харитативних організацій Юнайтед Вей оф Америка вирішила перевести внутрішню перевірку своєї організації після того, як її президента Вілліяма Арамони оскаржено в марнотратності та інших недозволених переступленнях. Ці обвинувачення є деякою несподіванкою, бо В. Арамони є президентом вищезгаданої організації вже 21 рік. Продовж цього часу саме він зумів розбудувати мережу харитативної діяльности та збірки фінансових датків на різні цілі. Він особисто заявив, що радий такій перевірці, бо її висліди раз назавжди заперечать всі обвинувачення.

МИНУЛОЇ СУБОТИ, 22-ГО ЛЮТОГО, американський військовий літак типу С-141 приземлився у Челябінську з першим транспортом дарованих харчів для Росії та її громмадян. Це перший літак зі Захдоу, що взагалі колинебудь приземлився у цій сибірській місцевості, колишньому ядерному дослідному центрі СССР, що була закрита для будь-яких закордонних гостей.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Криза преси в Росії

,,Ню Йорк Таймс" з 20-го лютого 1992 року приніс цікавий допис з Москви про важку кризу, яку переживає тепер численна російська преса. Головна причина — страшенне подорожіння видавничих коштів при переході з контрольованої системи економіки на вільний ринок. Як на іронію — підкреслює названий поважний американський щоденник — деякі з отих російських часописів пляново помагали підрізувати комуністичний монополь влади і в теорії сприяли економічній реформі. Але ні один з отих редакторів та адміністраторів не сподівався, що ціна однієї тонни паперу підскочить із 300 рублів до 13,000 карбованців. Багатократно зросли ціни на все, що пов'язане з виданням часопису — від чорнила до транспорту. Внаслідок такої для часописних видавництв катастрофальної зміни відносин — одні часописи скорочують число своїх сторінок, інші появляються рідкіше, іншим грозить непередбачена смерть. ,,Ню Йорк Таймс" називає різні такі щоденники і періодики, які опинилися у важкій ситуації: мусять пропаґувати демократію і підтримувати економічну реформу президента Єльцина та водночас із смутком згадують час, коли не було демократичної свободи слова і друку, але був державний приділ паперу й увесь персонал був на етапі держави з її ненависницьким комуно-диктаторським режимом.

Кожна колишня комуністична країна — вивзволившись з-під партійної диктатури дорого платить за свою свободу — бо упадок комунізму автоматично потягає за собою упадок партійно-державної контролі над всією продукцією і розподілом, — а зміна цієї системи мусить переходити почерез стадію дорожнечі, харчової кризи, труднощів засвоїти собі хист приватної заробіткової праці, приватної торгівлі та будування всього буденного життя на бюджеті з рівноваженням видатків і прибутку. Шукаючи виходу з цієї кризи — читаємо — деякі московські часописи звернулися до Уряду з проєьбою прийти їм з допомогою і сподіваються, що Боріс Єльцин проголосить декретом полегші для газет при купні паперу й іншого виряду. Найкраще виходять ті часописні видавництва, які ще за комуністичної диктатури не узалежнювали цілком від партійно-державного апарату, а нав'язали зв'язки з постачальниками паперу поза бюрократичним державним апаратом.

Кореспондент ,,Ню Йорк Таймс" твердить, що подібна ситуація існує у всіх колишніх республіках СССР, тепер усамостійнених. Трохи так, а трохи ні. Тямимо, що ще рік-два тому, отже далеко перед історичним минулогрудневим референдумом, приїздили до Ню Йорку культурні діячі з України і в розмовах із ними ми запитували, що їм найбільше на потребу. Вони відповідали: ,,Машини, друкарні, комп'ютери". Коли була мова про можливість замовлення від Фінляндії транспорту паперу для друку шкільних підручників — в Україні, можна було почути відповідь: ,,Ми з папером якось даємо собі раду". Ми тут, в Америці чи Канаді, не маємо уявлення, якими штудерними способами наші земляки в Україні ,,дають собі раду". Наприклад: ми бачили на телевізійних екранах масові демонстрації у Москві з криками проти Єльцина і з масою червоних прапорів — в наслідок дорожнечі і відсутности краму у крамницях. В Україні цього нема. Чуємо, що в Україні, правда є лиш примітивний харч, як картопля, буряки, капуста, але якось ,,дають собі раду", не вмирають з голоду, не демонструють і свідомі, що в два місяці після референдуму держава ставить щойно перші кроки. Якщо газети в Україні зменшують свій великий формат і якщо їх число тимчасово зменшиться — не буде катастрофи. Покищо й такої редукції нема — це добрий знак тугости української також у ділянці преси.

З усіх ділянок культури — преса найбільш ,,людська", сучасній культурній людині потрібна, як хліб насущний. Розмірно недавня історія української преси — від ,,Зорі Галицької" у половині минулого сторіччя, така страждальна, як історія нашого народу. Маючи повну свободу, свобідна від будь-якої політичної цензури, преса в Україні напевне переможе всі теперішні труднощі, так, як тамошні наші земляки під своїм законним проводом — переможуть ці зрозумілі перешкоди.

Микола Руденко

У НАС Є ҐРУНТ ПІД НОГАМИ

II.

Хіба ж не московська імперія винна в тому, що родючі землі середньої Азії вкриваються, наче снігом, сипучою сіллю осушеного безгосподарністю Аральського моря? Чи, може, це не Москва за три десятиліття перетворила квітучі степи Казахстану, призначені самою природою не для рільництва, а для кочового тваринництва, на безгумусні, отже безплідні землі? Безплідні навіть для трав, не лише для пшениці. І це на таких велетенських просторах, на яких могла б вміститися Европа — хіба, що без України й Росії. Зрештою чи не московський імперіялізм започаткував першу в Европі пустелю? А така вже й справді з'явилася на північний захід від Каспійського моря, в калмицьких степах. Тепер степів немає — з'явилося те, що можна назвати прообразом майбутнього Казахстану — пустеля, де неспроможна прогодуватися навіть невибаглива вівця. Тварини вимирають з голоду, колгоспи самоліквідуються, люди покидають колись благословенні простори, бо там народжується Европейська Сагара. А хіба чорнобильське лихо накинуте нам не московськими можновладцями?

Всі ці мотиви хвилювали прем'єрів Співдружности, хоч вони, можливо, й не висловили своїх найголовніших резонів. З другого боку, і командування збройних сил СНД, і керівники Росії оперували евфемізмами: під СНД розуміли Російську імперію, а під збройними силами Співдружности — російську армію. При цьому вони лицемірно стверджували, що Росія не має власних збройних сил і не бажає їх мати. Адже ж це дуже вигідно: і не треба вельми витрачатися на армію, і можна неподільно володіти нею. Та ось питання: чи діятиме й надалі прозора машкара вчорашніх евфемізмів?

Все це дуже схоже на азартне картярство, де на кон виставляють саме життя. І слава Богу, що Україні вже не треба брати участи в цій нечистій грі. Саме тому Уряд на московську нараду прем'єрів послав лишень заступника міністра фінансів, який, звичайно, не має права підписувати жодні документи. Можна уявити, як з цього приводу лютували московські режисери.

А проте антиукраїнська істерія стала нормою не лише для російських органів інформації, а й для державних діячів Росії — і то найвищих рангів. У попередній статті я вже згадував про виступ Б. Єльцина з приводу Чорноморської фльоти: мовляв, був і назавжди залишиться російським. Прошу звернути увагу: не фльотою Співдружности держав, а саме російською. Це на додаток до трьох інших велетенських фльот, у розбудові яких брали участь усі республіки. Як відомо, у валовому продукті колишнього СССР Україні належала третина. Отож при справедливому розподілі спільних надбань Чорноморської фльоти ще й замало, аби компенсувати зусилля українського народу в цій галузі.

Але Б. Єльцин вирішив виправити свою політичну незґрабність: адже ж він мав сказати, що Чорноморська фльота повинна належати Співдружності держав. Щоправда, тут знову виникає питання: чому три інші фльоти (Балтійська, Тихоокеанська і Північна) неподільно належать Росії, а Чорноморська (і тільки вона) має бути поділена на всіх членів СНД?

Та все ж, на думку російських урядовців, евфемізми виглядають шляхетніше, ніж прямі визнання — саме тому Б. Єльцинові й довелося летіти в Новоросійськ, аби з потужного ракетоносця внести лицемірну поправку: Чорноморська фльота належить не Росії, а СНГ. Прямодушному Єльцинові пояснили, що по суті це те ж саме, але по формі виглядає набагато пристойніше.

І все ж не варто думати, що саме Єльцина треба вважати найбільш войовничим недругом України. Ні, це не так — Єльцин належить до людей поміркованих. Його часом заносить, мов лижника на гірському крутосхилі, але він уміє своєчасно вирівнятися. Зате в його оточенні є люди, які навіть пишаються своєю антиукраїнською наставленістю.

Маю на увазі віцепрезидента О. Руцкого та голову Верховної Ради РФ Руслана Хазбулатова. Обидва вони не ховають свого шовіністичного великодержавництва й ненависти до України за те, що вона здобула незалежність. Обидва плекають великі територіяльні претенсії до нашої Батьківщини та нездоланне бажання бачити Росію в учорашніх межах — тобто у вигляді імперії, куди входили й нинішні незалежні держави. Руцкой і Хазбулатов широко декларують свої імперські погляди, намагаючись зобразити справу так, що це Україна винна у всіх злигоднях російського народу. Оскільки державні посади цих запеклих шовіністів сьогодні найвищі (після Єльцина), російські газети й радіо, догоджаючи їм, безперервно вихлюпують на Україну водоспади ненависти. Складається враження, що згадані посадові особи вирішили перекласти на Україну відповідальність за економічний крах Росії — і ця тенденція виглядає доволі небезпечно. Ми знову й знову маємо дякувати Богові за те, що Україна сьогодні не беззбройна.

Можна було б підозрівати, що Руцкой і Хазбулатов є речниками російського президента, але їхня політика спрямована також проти Єльцина. Руцкой, скажімо, звинувачує його в економічному геноциді проти російського народу, а Хазбулатов вимагає резиґнації уряду, очолюваного Єльциним.

Продовження буде.

Олександер Домбровський

Про патріярха української історіографії

Аналогічно до крилатої фрази, що старі вояки не вмирають, лише переносяться на нові квартири, можна сказати, що старші вчені не вмирають, лише одержують відрядження на вищі становища до академічних осель трансцендентальної сфери, а це звучить прозаїчно, що невмолимий закон природи сказав своє останнє, невідкличне слово. Таке ,,відрядження" від Того, хто дає і забирає з поворотом життя, отримав один з найвидатніших представників української історичної науки — проф. д-р Олександер Оглоблин 16-го лютого 1992 року — дійсний і почесний член наших наукових установ та колишній президент УВАН і голова Українського Історичного Товариства, голова Історичної Секції при УВАН, колишній професор університету в Україні, а згодом УВУ та при Гарварді, а далі сеньйор і організатор нашої історичної науки, який виховав молодше покоління українських істориків, автор численних і цінних наукових праць з історії України та авторитет в домені української національної історіографії. Наш короткий некролог не включає біо-бібліографічних даних про св. п. Ол. Оглоблина. Це зроблено в Науковому Збірнику УВАН на пошану Ол. Оглоблина, а також на сторінках ,,Українського Історика", не рахуючи ювілейних матеріялів, поміщених у пресі. Немає сумніву, що згодом появиться окрема монографія, присвячена життю й діяльності цього історика на ширшому тлі розвитку сучасної української національно-державницької історіографії. Ціллю цього некрологу є подати до ширшого відома зацікавленої справами нашої науки громади про втрату нашого наукового світу та наголосити видатну ролю, яку він відіграв у формуванні модерної української науково-історичної думки.

Пишучи ці рядки, виконуємо з прикрістю волю св. п. Оглиблина. Після написання ювілейної статті про нього (,,Олександер Домбровський, дев'ятдесятиліття проф. Олександра Оглоблина, ,,Свобода", 7-го, 8-го, 9-го листопада 1989 року) він у телефонічній розмові дякував мені з рівночасним проханням: ,,...і ще, Олександре Михайловичу, напишете некролог про мене". Я був свідомий того, що моя відповідь: ,,Олександре Петровичу, я не хочу чути більше тих слів з ваших уст..." не виходила з рамок звичайної риторики, бож 90 років життя говорить само за себе. Олександер Оглоблин був людиною і згідно з пословицею: ніщо людського не було йому чужим, але притому він залишив по собі незатерті сліди в домені української національної історіографії.

Окрема сторінка його діяльности є пов'язана з початковими етапами й дальшим розвитком Українського Історичного Товариства, яке проф. Оглоблин довго очолював, являючися неначе живим і особливо активним звеном в академічній традиції традиції між нашою історичною наукою в Україні, принайменше з тих часів, коли ще можна було бодай дещо творити в нестерпних умовах московсько-совєтської дійсности, і з другої сторони вільною нашою історичною наукою в діяспорі, а особливо в рамках діяльности УІТ та на сторінках його офіціозу — ,,Українського Історика". Як уже сказано, це була до певної міри спільність академічної традиції, головно Київського наукового центру з пізнішою діяспоральною наукою та дух соборности в рядах членства УІТ, св. п. Оглоблином в роках 1965—1981. У зв'язку з тим присвячено між іншим частину тому ,,Українського Історика" (1989, ч. 4) ,,З нагоди ювілею проф. Олександра Оглоблина" з кількома статтями, а серед них на тему: ,,Олександер Оглоблин і Українське Історичне Товариство", опрацьовану автором цих рядків. Він зрозумів конечність покликання до життя УІТ, диктовану жалюгідними умовинами історичної науки в поневоленій Україні. Візія великого завдання й досягнення остаточної мети являлася динамічним імпульсом до зреалізовання запланованого діла. Проф. Оглоблин дав добрий приклад і за ним пішли інші наші історики старшого й середнього покоління, що створило основне ядро членів-основників УІТ. Олександер Оглоблин належав до академічно-елітарного середовища доби діяльности Михайла Грушевського, принайменше часів, коли наша наука могла ще сяк так розвиватися.

Тематичний вахляр наукової спадщини проф. Ол. Оглоблина — патріярха сучасної української історіографії широчезний і мультиперспективно-багатогранний: — домена історіографії взагалі, економічна й політична та культурна історія України, проблеми з історії Української Церкви, допоміжні дисципліни історії (генеалогія, геральдика, сфраґістика), джерельно-архівні матеріяли й археографія. Поруч історіографічно-прагматичного постуляту є узглядненим також ідеологічний підхід при інтерпретації історичного процесу з позицій модерної національно-державницької дум-

(Закінчення на стор. 3)

Іван Кедрин

НОВА КНИГА ПРО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

,,Світи Тараса Шевченка", Записки НТШ, т. 214. і Бібліотека Прологу й ,,Сучасности", збірка статтей до 175-річчя з дня народження поета, редактори: Лариса М. П. Онишкевич, Леонід Рудницький, Богдан Певний, Тарас Гунчак, Ню Йорк, 1991 р., стор. 488.

Український культ Тараса Шевченка — унікальний у світі. Чужинці не можуть його зрозуміти, бо кожний із сучасних великих народів має в історії своєї культури велетнів духа і ні один з них не втішається такою пошаною і любов'ю, як Шевченко. Відповідь на цю загадку для чужинців проста: ми величаємо Шевченка не тільки як поета, але за словами Пантелеймона Куліша над свіжою могилою Тараса — ,,світильника небесного". Ми величаємо його, як творця новітньої української нації, що її він пробудив із сну аморфної етнічної маси, якою став український нарід в наслідок сторіч неволі. Ми величаємо його, як революціонера українського духу, як того, що своїм невеличким віршем ,,Заповіт" плюс інші політичні поети зробив більше в історії української політичної думки, як усі програми всіх політичних партій почавши від перелому XIX і XX сторіч, а може й від Маніфесту Головної Руської Ради у 1848 році.

У кожному скупченні української громади у діяспорі щорічно у ,,Шевченкових днях", у березні, в якому Поет народився і помер, відбуваються в його честь святкові концерти — академії. Центральним святкуванням є щорічні Шевченкові — конференції, що їх влаштовують від 1981 року всі три провідні українські наукові установи в Америці: Наукове Т-во ім. Шевченка, Вільна Академія Наук і Український Науковий Інститут при Гарвардському університеті. Колишній довголітній голова НТШ, д-р Ярослав Падох має цю велику заслугу, що зумів замирити ці три світлі наукові установи саме на плятформі спільного культу Шевченка. Цю традицію продовжує його наступник, за його головування науковий секретар проф. Леонід Рудницький із сучасним науковим секретарем проф. Ларисою Онишкевич. Книга, яку маємо перед собою, це саме рівно 30 доповідей і статтей, виголошених на Шевченкових конференціях і написаних для вшанування Поета в 175-річчя його народин. Видано цю книгу, як зазначено у підзаголовку цих завваг, разом із Бібліотекою Прологу й журналу ,,Сучасність", що його редактором є проф. Тарас Гунчак. Богдан Певний — мистець і, мабуть, найкращий наш теперішній мистецвознавець, прикрасив тверду полотняну обгортку книги символічним лавровим вінком цифри довкола дати ,,175".

Це не популярна книжка, яку читалось би, як белетристичний твір. Складається вона з творів учених, здебільшого професорів університету, кожна доповідь-стаття у притаманному стилі автора. Перша стаття — це ,,Критика поетичним словом" професора Юрія Шереха-Шевельова. Але всі ці 30 статтей кидають яскраве світло на невичерпне багатство аспектів життя і творчости Тараса Шевченка. Присвячено йому уже десятки книжок і тисячі статтей. Створилася ціла окрема ділянки науки — шевченкознавство. І ця об'ємиста книга не вичерпує всього, що ще можна сказати про Шевченка і його творчість. У цьому й містична тайна генія цієї геніяльної людини — геніяльного творця. ,,Світи Тараса Шевченка" — це гарний поклін його тіням. Бездоганна книга під редакційним і технічним оглядом. Короткий інформаційний Вступ від Редакції, стиль якого зраджує ученого літературознавця. Бібліографія, список наукових статтей, і Додаток (,,Аддендум") з кількома документами та показник імен і назв на 10-ти сторінках.

,,Світи Тараса Шевченка" появилися у серії ,,Записок" НТШ, які охоплюють наукові твори й монографії. Те, що ця книга не є ,,легкою літературою" і має чергове число Записок — не повинно відстрашувати покупця з-поза наукового світу. Це першорядна прикраса кожної приватної бібліотеки і прегарний культурний дарунок з різної нагоди — та й без неї.

Уляна Старосольська

,,Я ВЕРНУЛАСЯ ДО МОГО МІСТА"

II.

Але ж Львів, це не тільки вулиці, кам'яниці. Це люди. Одні ці близькі, рідні. Зустріч з ними, наче повернення додому. Може вони постаріли, або доросли; ще інші народилися, коли нас вже не було. Але якже тішить навіть те, що бачите знайомі меблі, дідове бюрко, батьківські шафи, картини, посуд, дрібниці, які пам'ятаєте ще з дому. Ними не тільки користуються, як ужитковими предметами, вони їх зберігають, як дорогі пам'ятки. А які всі зацікавлені, хто і які були ті їхні предки. Розрізняють їх на світлинах, цінять розповіді про них. Дружньо співжиють у досить тісному помешканні: дружина мого брата, їхня дочка з чоловіком і трійкою синів, яким 12, 11 і 6 років. Напевно таких родин більше у Львові де батьки працюють, а бабуня, вже пенсіонер ,,веде" дім. Хочеться більше розказати про внуків. Три хлопчики — ,,Дударики". Двох старших я зустрічала в Америці де гостювали з хором ,,Дударик". Найменший теж співає в цьому хорі. Спостерігаю, що коли я пригортаю їх до себе, то обличчя їхнього батька ясніє радістю, і він біжить по фотоапарат.

Їхній день виповнений ,,по береги". Важлива роля бабуні, або як вони звуть ,,Бабі". Вона ж бо ,,керує рухом". Кожний бо в іншу пору йде і повертається зі школи, в різну пору їсть. Молодшого ще й треба провести до школи. В цьому виручають старші братіки. Але ж крім школи є ще проби в ,,Дударику", музичні лекції, інколи і спорт (плавання, гри). Часто й неділі зайняті, бо ,,Дударик" концертує. А ще й треба вивчати лекції до школи. Але якось знаходять час і на забаву, а теж на т. зв. ,,мультіки" — рисункові фільми на телевізії. В програмі американські, російські, а теж чудові українські. Я чула критику, що на — українських завжди жінки грубуваті, а козаки стрункі і моторні. Я якось на такі не попала, а ті, які бачила, аж просяться на відеотейпи для наших дітей у діяспорі.

Інші зустрічі завертають вас до Ґеорґієвки в Казахстан. Давні співтовариші теж змінилися; прибуло років, декому ваги, а ще інші, як цей, якого ви ,,власноручно" хрестили, ваш похресник, або, як тепер кажуть хрищеник тут із гарненькою дружиною, батько двох чудових дочок. Він, коли був у війську, використав можливість поїхати до Ґеоргієвки, де родився, а там пошукав на цвинтарі могилку нашої мами з якої зробив знімки.

Ще інші зустрічі завертають вас у молодість, до Пласту, на табір на Соколі, Остодорі чи в Космачі. Це, які ж близькі: Номі, Стефа, Марушка, й інші... Була теж несподівана зустріч. На гарній виставці Аки ПереймИ і Тані Осадци в Музеї Етнографії і Художнього Промислу Академії Наук, чергова, коли побачила мій підпис у книзі гостей, біжить за мною і кличе: ,,То ви Ляся Старосольська! Я вас пам'ятаю з табору на Соколі. Вас поруч Цьопи Паліїв. Тільки ви тоді були щупленькі".

Мені радісно і я майже горда. Мене пам'ятають! Але і жаль, почуття наче б то я мала скарб, який загубився десь на дорозі життя.

Сороковий день після смерти мого брата Юрія, який помер 21-го листопада у Вашінґтоні. В катедрі св. Юра Служба Божа. Біля 150 пластунів-юнаків, старших пластунів, сеніорів. Прийшлось мені сказати до них слово на подвір'ї між палатою, де колись ми відвідували великого опікуна і добродія Пласту, Митрополита Андрея Шептицького, і катедрою де бували листопадові відправи. На тому подві'ї, де колись ми стояли стрункими рядами, а польська кінна поліція розганяла нас. Який же щасливий був би мій брат Юрій, коли б бачив ці ряди пластової молоді тепер, у Львові.

Але крім рідних близьких людей є ще львівська вулиця; люди в трамваях, автобусах, крамницях. Яка ж різниця від 1964 року! Це передусім мова — українська мова. Приємно вражає як радо помагають, коли звернутися до них по-рідному. Ось митник на летовищі в ,,мундирі" сміється ,,від-уха-до-уха", коли звертаєтеся до нього по-українськи, ще й питає: ,,А може ви рублі вивозите?" Очевидно, не все так і не всюди. Інколи, в бюрах, а один раз і в музеї, вражає вас нечемність, наче ворожість. І спало на думку, що будувати державу нелегко! Це ж треба переорганізувати всякі установи, усі уряди, пошту, залізницю... і перевиховати людей.

Хочеться походити стежками молодости. Колись я написала спомин ,,Музикальна кам'яниця", тепер я її відвідую. Там музей Соломії Крушельницької, бож цей дім її власність. Вулиця Крашевського, тепер Чернишевського ч. 23. Оглядаємо музей. Ми жили поверх вище. Молода жінка — працівник музею, віддана його справі і ентузіястка — нас веде, все тут нам пояснює і аж сяє з радости, коли їй кажу, що колись ми тут жили. Ще дужче вона радіє від цього, як я починаю розшифровувати знімки: група — Микола Лисенко сидить у першому ряді, поруч нього мій дідо Володимир Шухевич і бабуня Герміна. Це очевидно день ювілею Миколи Лисенка, що його влаштував мій дідо в 1903 році. А там, у третьому ряді, — моя мама.

Недалеко Музей Новаківського. І знову оживають спомини: кольоритна постать мистця і його жінки — красуні в народному одязі. Тут була його малярська школа, з якої вийшли ряди мистців. Звідтіля він малював катедру св. Юра. Сьогодні внизу виставка картин Мирона Левицького з Канади. Як добре побачити, що зникають простори, кордони.

Продовження буде.

Помер П. Гаравус, довголітній скарбник і секретар 127-го Відділу УНС

Св. п. П. і М. Гаравуси

В понеділок, 20-го січня 1992 року, у місцевому шпиталі помер на 76-му році життя довголітній скарбник і секретар 127-го Відділу і фінансовий референт Баффалівської Округи УНСоюзу св. п. Петро Гаравус.

П. Гаравус народився 26-го травня 1916 року в Баффало, Н. Й., одідичивши від своїх родичів любов до своєї Церкви і українського народу. Він одружився з Марією з дому Володка, обоє стали активними членами баффалівської громади. Петро був касиром і секретарем 127-го Відділу УНС і разом із своєю дружиною Марією посвячував багато часу союзовим, церковним і громадським справам.

Був делегатом свого Відділу на багатьох конвенціях УНСоюзу, брав активну участь в різних комісіях.

Св. п. Петро був членом Станниці Українсько-Американських Ветеранів ім. Й. Гричка, членом Ліги Українських Католиків, Парафіяльного Комітету церкви св. Миколая і найстаршого Товариства „Січ" в Баффало, Товариства за Патріярхат і, останьо, членом і збірником комітету допомоги Україні і дітям Чорнобиля. Посвячуючи багато часу, своєю порадою і жертвенною працею П. Гаравус заслужив собі пошану цілої баффалівської громади.

По смерті батька його дружини Марії бл. п. Володка, який був секретарем 127-го Відділу УНСоюзу, перебрали його працю і працювали жертвенно разом до останнього дня свого життя.

Св. п. Петра крім обов'язків у своєму найбільшому Відділі, помагав свої дружині, св. п. Марії, у праці фінансового референта в Окружному Комітеті УНС і став взірцевим промотором для відділів Округи. Тому їхній відхід у вічність залишив велику прогалину в союзовій і громадській праці в Баффало.

Оцінюючи його активність і взірцеву працю, 22-го січня зібралася численна баффалівська громада в похоронному заведенні Вушки, щоб віддати покійному останню пошану.

З похоронного заведення довга процесія автомобілів супроваджала покійного до церкви св. Миколая, а відтак на цвинтар св. Матвія. Похоронні обряди відслужили: парох о. Марій Процик і сотрудник о. Микола Регоша. На цвинтарі прощали покійного представники Українсько-Американських Ветеранів Роман Конотопський від Баффалівської Округи УНСоюзу і 127-го Відділу висловив найсердечніші співчуття дочкам Христі й Кетлін, зятеві Патрикові, внукові Меттю і внучці Меген та дальшій родині покійного.

Нехай пам'ять покійного залишиться між нами, а взірцева праця буде прикладом для майбутніх поколінь.

Д. Пітолай

Про патріярха...

(Закінчення зі стор. 2)

ки. Майбутній дослідник наукової спадщини його матиме нелегке завдання при монографічному зібранні багатющої й тематично багатогранної творчости та змалюванні повної й правдивої наукової сильветки великого історика.

Ще перед трьома тижнями св. п. Оглоблин післав мені святочну картку з побажаннями, написавши дрижачою рукою: „Сердечно вітаю дорого Олександра Михайловича й ..." — ще слідували два слова, але вже так написані, що не можу відчитати. Це остання окрушина моїх контактів з українським істориком великого формату — проф. Олександром Оглоблином, нитка науково-плідного й заслуженого для українського культури життя нагло ввірвалася. Ще один з численних варіянтів містерії людського життя.

ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ набирає більшого розмаху. Обидві політичні партії починають на всю пару запускати свої пропагандивні машини, використовуючи для цього різні засоби, починаючи від особистих листів кандидатів до виборців до вишуканих негативних реклям на телевізії. Аналітики підкреслюють, що, не зважаючи на економічні проблеми в країні, є багато кандидатів, щоби заповнити президентське крісло в Білому Домі.

У 50-РІЧЧЯ ПОСТАННЯ УПА

1992 рік — це ювілейний рік Української Повстанської Армії. 50 років тому в добі важкої боротьби двох світових потуг — комуністичної Москви та гітлерівської Німеччини — постала нова збройна сила України — Українська Повстанська Армія.

УПА стала прямим продовженням української національної революції 1917—21 років, коли то Українська Центральна Рада проголосила IV Універсалом постання самостійної Української Народної Республіки. Молодій державі приходилось обороняти волю українського народу перед наступом ворожих сил Москви. Голова держави та Головний Отаман Армії УНР Симон Петлюра вів геройчний змаг для збереження самостійної України.

Прийшли Крути, чотирикутник смерти, зимові походи, Базар. Та встоятись не було сили. Україна була здана виключно на власні сили у тій затяжній боротьбі. Бойовий побратим Симона Петлюри полк. Євген Коновалець продовжував боротьбу за ці самі ідеали нації методами підпільної боротьби. Твориться УВО, а згодом ОУН, що підняли прапор боротьби за українську самостійну соборну державу на всіх просторах України, а головно на її західніх землях та на еміґрації. У 1938—39 роках Закарпатська Україна, використовуючи пригожий момент, проголошує незалежність Карпатської України, на чолі з о. д-ром Августином Волошином. Для оборони волі народу постає Карпатська Січ.

З початком Другої світової війни, 30-го червня 1941 року зусиллям ОУН під проводом Степана Бандери проголошено у Львові відновлення української держави, а Тимчасове Державне Правління очолив Ярослав Стецько. Та ворожу політику Москви супроти України перебрала гітлерівська Німеччина, яка жорстоко поборювала українських патріотів-борців за волю України та її державність. З метою відновлення української державної незалежности, зокрема оборони народу перед німецькими окупантами та большевицькими партизанами, ОУН організує Українську Повстанську Армію в жовтні 1942 року на Волині. Повстанський рух поширюється з Волині на Полісся, а згодом у Галичину та східні землі України. Для утвердження визвольних ідей України відбуваються від вересня 1943 року пропагандивні рейди УПА по східніх областях України. У лави УПА включаються інші поневолені Москвою народи. Організуючи спільну дію поневолених народів ОУН у співдії з командуванням УПА, скликали 21-22-го листопада 1943 року конференцію поневолених народів Сходу Европи й Азії. Участь у спільній конференції взяли представники 13-ти народів.

В 1943 році відкривається новий фронт боротьби проти УПА, з навалою большевицьких партизанів під керівництвом ген. Ковпака та чисельних парашутистів. В додатку до цього відкривається ще один непотрібний фронт, накинутий ворогом, — боротьба польського підпілля проти українського народу.

Одночасно з активною збройною боротьбою, ішла інтенсивна підготова нових кадрів УПА. Головне командування очолив ген-хор. Роман Шухевич—Тарас Чупринка. Збройні сили поділено на чотири групи: УПА—Північ, УПА—Захід, УПА—Південь, УПА—Схід. Групи ділилися на воєнні округи, а ті на тактичні відтинки УПА. Допоміжними частинами УПА стали Самооборонні Кущеві Відділи (СКВ), створені організаційною сіткою ОУН. Зорганізовано старшинські і підстаршинські школи УПА, підпільні видавничі округи — друкарні, мережу постачання та запаси харчів.

11—15-го липня 1944 року відбувся Перший Великий Збір Української Головної Визвольної Ради (УГВР), на якому ухвалено основні законодавчі документи УГВР — устрій, плятформу й Універсал, та вибрано керівні органи УГВР.

Хоча ОУН під проводом Степана Бандери дала почин і організувала УПА, включила в УПА свої численні кадри і забезпечила її старшинським складом, то після оформлення УГВР, УПА була підпорядкована голові Генерального Секретаріяту, який був рівночасно генеральним секретарем військових справ, ген.-хор. Романові Шухевичеві — Тарасові Чупринці. УПА стала армією усього народу, під одним політичним проводом. Під кінець 1944 року ціла українська територія опинилася під московсько-большевицькою окупацією. Почалася нова війна України проти большевицької Москви. Бій на всіх фронтах, війна жорстока, нечувана досі в історії людства. Москва кинула проти УПА та ОУН із збройного підпілля мільйони вояцтва, створила спеціяльні загони вишколених комуністів, вживала всіх родів зброє, включно з бактеріологічною, карала безборонне населення вивозами в Сибір, створила окрему пропагандивну машину. Шість разів зверталася Москва до повстанців із закликом скласти зброю. Члени ОУН і вояки УПА не здавалися. Вони по-геройськи боролися за волю свого народу, за самостійну державу. Довгих 10 років тривала організована боротьба України проти комуністичної Москви.

УПА проводила пропагандивні рейди до сусідніх держав: Чехо-Словаччини, Польщі, Румунії, Білорусії, Мадярщини.

Для знищення УПА та сітки ОУН на Закерзонні був підписаний потрійний союз СССР, Польщі і Чехо-Словаччини. Українське населення в Польщі насильно викинено з їх прадідівських хат на схід до УССР та на західні землі, які дісталися Польщі від Німеччини.

В останніх роках боротьби ОУН-УПА та збройного підпілля умови, в яких вона велася, змінилися дуже часто. Тому використовувано рейди, з яких найбільший був у 1947 році в Західню Европу.

У зверненні Президії УГВР, Секретаріяту військових справ УГВР і Головної команди УПА, між іншим, написано: „В роках грізного лихоліття Українська Повстанська Армія підняла прапор визвольної боротьби за українську державу і не дозволила його потоптати ворогам українського народу. Вона була і є виразником і живим доказом повної незалежности від будь-яких зовнішніх чинників української визвольної політики та її революційних керівників, що служили і служать єдино справі українського народу. Вона зберегла чистоту ідеї і правильну політичну лінію визвольної української боротьби та врятувала вояцьку честь свого народу. Своєю зброєю і кров'ю своїх стрільців вона вписала нові сторінки в історії українського війська".

У 50-ліття УПА віддаймо належну честь її творцям, командирам і стрільцям, які своєю працею і кров'ю прискорили розвал московсько-большевицької імперії, на руїнах якої постає в нових обставинах вільна і незалежна українська держава, як вислід усіх попередніх визвольних змагань.

За Президію Світового Братства Вояків УПА

Лев Футала, голова — Мирослав Климко, секретар

Український хіропрактик відвідає Східню Европу

Весною цього року під патронатом американської організації, яка має назву „Люди людям, програма громадського амбасадорства", відбудеться поїздка лікарів-спеціялістів менаджменту болів. Ціллю прогульки є познайомитися з теоріями і технікою лікувань болів у Східній Европі і познайомити спеціялістів у тих країнах з американськими методами. Прогулькою вестиме відомий знавець цієї ділянки медицини д-р Віллям Гарша з Оклагома Сити, Окла.

Д-р Н. Стихно

До участи у цій науково-дослідній поїздці до Росії, Мадярщини та Чехо-Словаччини запрошено лікаря-українця д-ра Нестора Стих на з Ворренської клініки хіропрактики у Воррені, Огайо.

Маючи диплом Американської академії менаджменту болів, д-р Н. Стихно буде представником американських хіропрактиків. Делегація відвідає головні медичні центри та університети у Москві, Будапешті, Шеґеді та Празі, щоби обмінятися думками і методами у лікуванні хронічних і гострих болів.

Тепер д-р Н. Стихно завідує Ворренською клінікою хіропрактики та Послугами менаджменту травм у місцевості Говланд, Огайо.

Помер І. Ділай-Корчик, колишній воїн УПА

Ню Йорк. — Головна Управа Товариства УПА ім. ген. хор. Романа Шухевича — Тараса Чупринки повідомила, що в неділю, 23-го лютого 1992 року, несподівано помер св. п. Іван Ділай псевдо „Корчик", колишній вояк Української Повстанської Армії, в ЗСА член ГУ Т-ва Вояків УПА. І. Ділай-Корчик народився 15-го вересня 1920 року в с. Базирниці на Тернопільщині в західній Україні.

Панахида в четвер, 27-го лютого, о год. 7:30 вечора у похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Схід 7-ма вулиця в Ню Йорку. Похорон в п'ятницю, 28-го лютого, о год. 9-ій з церкви св. Юра на цвинтар св. Духа в Гемтонбурґу.

У П'ЯТДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Дарії з Шухевичів і Володимира Старосольських

які згинули в Казахстані і в Сибірі, а теж за спокій душ їхніх синів

Ігоря і Юрія Старосольських

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

25-го лютого 1992 р. о год. 10-ій в церкві св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й.;
28-го лютого 1992 р. о год. 9-ій в базиліці Непорочного Зачаття у Вашінґтоні, Д. К.;
29-го лютого 1992 р. о год. 9-ій в церкві св. Юра в Ню Йорку

Про молитви просить

РОДИНА в Америці й Україні

Наукове Товариство ім. Шевченка у ЗСА

з повагою і смутком повідомляє українське громадянство, що 16-го лютого 1992 р. в Лудлов, Масс. помер на 92-му році життя

сеньйор українських істориків і почесний член Наукового Товариства Шевченка

сл. п. проф. д-р

Олександер Оглоблин

ПОХОРОНИ відбулися в четвер, 20-го лютого 1992 року в Лудлов, Масс.

Пам'ять про нього залишиться в нашій науці та історії вічною!

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

у глибокому смутку ділиться сумною вісткою з членами й українським громадянством, що 3-го лютого 1992 р., у Санта Барбара, Каліфорнія, помер

бл. п. д-р

Вячеслав Сенютович-Бережницький

дійсний член Історично-Філософічної Секції НТШ, історик

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка і Дирекція Історично-Філософічної Секції НТШ

ПРЕДСТАВНИКИ ЦИГАНСЬКИХ громад Мадярщини, Чехо-Словаччини, Румунії і Росії обговорюють в Парижі можливість координації своїх дій. В Европі, переважно східній, проживає майже 6 міл. циган. Чимало з них продовжують вести мандрівний спосіб життя, що викликає гострі протести з боку громадськости східньоевропейських країн.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла у вічність дня 21-го грудня 1991 року на 94-му році життя, наша найдорожча

МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ І ПРАПРАБАБЦЯ

св. п.

Антоніна Світенко

Сповнені невимовним жалем, бажаємо цією дорогою висловити нашу подяку всім, які віддали покійній останню прислугу.

Щиро дякуємо Високопреподобному о. д-рові Володимирові Пасці, за духовну опіку, прощальну проповідь і похоронні відправи. Дуже дякуємо д-рові Р. Дикому за лікарську опіку. Дякуємо М. Ковальчинові, голові УККА у Філядельфії, за прощальні слова на Парастасі і на цвинтарі. Щира подяка для А. Стахніва за дякування.

Родині Роспутькам і родині за квіти, та похоронному заведенні М. Насевича, за сумлінне переведення похорону.

Щире спасибі родині, приятелям і знайомим, за численну участь на Парастасі і похороні, за молитви та щедрі пожертви на : Служби Божі, на УОКЦентер, на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля, на українську програму по телебаченні і на св. Софію.

На Служби Божі зложили: А. Букшована, М. Безпалко, І. і Н. Вязівський, І. і М. Віто, Е. Ваповська, М. і М. Грицковян, М. Гивель, Ю. Дигдала, О. Дорога, О. і А. Кобаса, І. і М. Ковальчин, С. і М. Ковалишин, М. і О. Лисяк, М. Леськів, С. і М. Леськів, М. Луцишин, М. і Д. Молдован, д-р П. і А. Мірчук, С. Нанашко, В. Петрів, М. і К. Ремчук, А. Роспутько, д-р Б. і Л. Сілецькі, С. і Л. Світенко, Р. Світенко, І. і П. Світенко, Г. і А. Стахнів, М. Флюнт, С. Юрчак з родиною, М. і Й. Яциник, д-р М. і Ю. Чатирка, Жіноча Організація Оборони за Незалежність України.

На УОКЦЕНТЕР зложили:

по $200 дол. — І. і М. Біленькі, Р. Біленькі і О. Кусий;
$75 — М. і О. Павлюк;
по $50 — У. і В. Зінич, С. і Л. Світенко;
по $30 — Т. і Ю. Данилів, М. і Б. Кохановський, Б. Павлюк;
по $25 — Р. Андрейчик, О. Бабич, Л. і Т. Галушка, Б. і З. Захарчук, С. і А. Макух, З. і А. Процюк, Д. і Г. Ковальчин, І. і М. Ковальчин, Б. і Х. Сеник, Трипупенко з родиною, Л. і А. Федьків, П. і Ю. Савчак;
по $20 — Р. і І. Васюрко, І. і Н. Вязівський, Ю. Дигдала, С. і М. Ковалишин, З. Лісна, М. Леськів, Е. Мельник, М. Флюнт, д-р Ю. і М. Чатирка;
$15 — І.і П. Світенко;
по $10 — С. і М. Леськів, М. Романенчук, А. Роспутько, Г. і А. Стахнів.

Разом $1000

На ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ЧОРНОБИЛЯ, зложили:

$75 — І. і М. Ковальчин;
по $50 — Ліґа проти Знеславлення Українського Імени; Н. і Б. Павлюк, А. Стахнів;
по $25 — М. і Б. Антонишин, З. і Е. Брожина, А. і І. Бортнічак, Л. і М. Кий, Д. і Т. Ковальчин;
$15 — І. і П. Світенко;
$10 — П. і Б. Павлюк.

Разом $375

На УКРАЇНСЬКУ ПРОГРАМУ ПО ТЕЛЕБАЧЕННІ зложили: $100 — І. і М. Ковальчин; $50 — О. і А. Кобаса.

На ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложила: $10 — О. Дорога.

Щиро дякуємо за пожертви, нехай Всевишній Господь винагородить вас своїми ласками.

ЛОНГИН і СТЕФАНІЯ СВІТЕНКО з родиною

ПОДЯКА

Дня 31-го січня 1991 р. відійшла у вічність на 61-му році життя

наша незабутня

СЕСТРА, ШВАҐЕРКА І ТЕТА

МАРІЯ МЕЛЬНИК ур. КОБРИН

а дня 14-го червня 1991 року відійшов у вічність на 58-му році життя

наш одинокий улюблений

БРАТ, ШВАҐЕР І СТРИЙКО

ЗЕНОН КОБРИН

Цією дорогою складаємо щиру подяку всім нашим рідним, приятелям і знайомим, які писемно, телефонічно і усно висловлювали нам співчуття і слова розради в час нашого горя.

Щиро дякуємо о. крилош. Любомирові Мудрому за відслуження заупокійних Божественних Літургій і Панахид в нашій парафіяльній церкві Пресвятої Трійці в Стетен Айленд, Н. Й. та за молитви за душі покійників. Рівнож дякуємо від щирого серця за відслуження Божественної Літургії о. крилош. Василеві Стебельському в Редінґу, Пенсильванія, і за відслуження Парастасу і за молитви о. д-рові архимандритові Анастазію в Довері, Фльорида.

Ми безконечно вдячні за пожертви на Божественні Літургії, як рівнож за пожертви на добродійні цілі замість квітів на свіжі могили наших дорогих покійників.

На БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ жертвували: Ярослава, Мирон і Орест Баранецькі; родина Данішевські; Дарія і д-р Андрій Жґута; Оля і Роман Кобрин; родина Ленг; Стефанія і Володимир Осадци; Елеанор Воллес; і працівники організації для недорозвинених Стейту Ню Йорк в Стетен Айленд, Н. Й. (Staten Island D.D.S.O.).

Д-р Андрій і Дарія Жґути, Севен Гіллс, Огайо пожертвували 250 дол. на фонд вигоровлення історичного фільму „Україна в 2-ій Світовій Війні", замість квітів на свіжу могилу бл. п. Марії, за що ми їм цією дорогою ще раз щиро дякуємо.

На наші руки прислали пожертви замість квітів слідуючі особи, яким ми також ще раз щиро дякуємо:

100 дол. — Євгенія Оброца, Вінніпеґ, Канада;
70 дол. — Ірена й Олесь Воробець, Флашінґ, Н. Й.;
50 дол. — Дарія і д-р Андрій Жґута, Севен Гіллс, Огайо;
40 дол. — Катерина і Гелмут Деуєн (Daehn), Пістфорд, Н.Й.;
по 35 дол. — Маруся Почтар, Парма, Огайо, і Параска Гаркач, Льорейн, Огайо;
по 30 дол. — Анастазія Собскі, Пітсфорд, Н. Й. і працівники організації для недорозвинених, Стетен Айленд, Н. Й.;
по 20 дол. — Стефанія і Тадей Ліпинські, Спрінґ Гілл, Фльорида, і Ядвіґа і Михайло Собскі, Рочестер, Н. Й.;
по 10 дол. — Марія Нич, Флашінґ, Н. Й. і Софія Чабан, Філядельфія, Па.

Разом .... 450 дол., які переслано, як слідує:

180 дол. — на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля;
170 дол. — на Чорнобильський Проєкт Українського Братського Союзу;
50 дол. — на Український Канадський Центр Дослідження;
50 дол. — на Український Світову Фундацію.

Хай Всевишній Бог винагородить вас усіх сторицею.

Брат — АТАНАС КОБРИН
Братова — КАТРУСЯ КОБРИН
Братаники — ОЛЕСЬ-ЗЕНОН, АНДРІЙ-БОГДАН з ГАНУСЕЮ, ІГОР І МАРІЯ-ЛЮБА з ГАЛИНКОЮ І ЮРЧИКОМ

КОМП'ЮТЕР РОЗМОВЛЯЄ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Русифікація України велась протягом століть всіма можливими засобами. На сучасному етапі розвитку суспільства появився ще один модерний і водночас найпотужніший засіб — комп'ютер.

Дитина, яка ще в сім'ї чує від рідних свою українську мову, приходячи в садок, середню та вищу школу, змушена спілкуватись з комп'ютером російською. Хіба це не викликає в неї почуття неповноцінності рідної мови? А в професійній діяльності — на підприємстві, заводі, в науково-дослідному інституті? А в щоденному побуті — на залізниці, на летовищі, на пошті? Тут також всі комп'ютери розмовляють або російською, або англійською мовою. Новітній інформаційний засіб сучасного суспільства також русифікує Україну.

А хіба не можна спрямувати цю силу зброю в протилежному напрямку? Навчивши розмовляти ком п'ютери українською мовою, використати найпотужніший засіб сучасної інформатики на прискорення оволодіння українською мовою всім населенням від дітей до дорослих.

В жовтні минулого року у Львові відбулася перша в Україні міжнародна наукова конференція, присвячена проблемам українізації комп'ютерів. Організатори конференції — Наукове Товариство ім. Т. Шевченка, Львівський Політехнічний Інститут та Університет, Інститут кібернетики АНУ ім. В. М. Глушкова, Товариство „Просвіта" ім. Т. Шевченка. Приємно відзначити, що проблеми українізації комп'ютерів знайшли широкий відгук на Україні та в діяспорі. На конференцію прибуло понад 900 фахівців з інформатики з багатьох регіонів: Києва, Харкова, Дніпропетровського, Одеси, Полтави, Вінниці, Чернівців і Львова. Прибули представники ділових сфер і науковців з ЗСА, які мають помітний доробок у цій проблемі. Зокрема, вони ще в квітні 1990 року провели подібну конференцію в Ню Йорку.

На конференції у Львові заслухано понад 50 доповідей з питань випрацювання україномовних комп'ютерних стандартів, української науково-технічної термінології, україномовного програмового забезпечення.

З вступним словом та привітанням до учасників конференції звернулися голова НТШ у Львові О. Романів, ректор ЛПІ проф. Ю. Рудавський та Л. Курилко від Товариства Українських Інженерів Америки.

В доповіді проф. В. Перхача запропоновано експертні оцінки ефективності мови, на основі яких підтверджено, що коли йдеться про досконалість, економічність та милозвучність, українська мова належить до трьох найрозвинутіших мов світу разом з французькою та староєврейською. Показано невичерпне багатство україномовних суспільних стилів — художньо-публіцистичного, науково-технічного, діловодського, військово-спортового, наголошено нагальну необхідність їх упорядкування та стандартизації. Запропоновано концептуальні підходи щодо формування термінологічної лексикографії та стандартизації термінології. Наведено низку термінотворень без намагання зайвої українізації та з бажанням відобразити їх відповідність етимології — адекватності їх першопоходженню. Такий підхід особливо цінний для інформатики, як найдинамічнішої галузі науки з огляду на інтенсивне термінотворення.

Оригінальні комп'ютерні україномовні системи навчання та програми представили Т. Бардила, Ю. Саноцький (Львівська Політехніка), М. Коваль (Вінницька Політехніка), О. Губачов, В. Лагно (Полтавський Педінститут), а також український підручник з інформатики — О. Костів (Львівський Університет), Я. Глинський (Львів, ІППММ). О. Коссак та С. Маньківський (Львівська Політехніка) розробили англо-українсько-російський словник з інформатики та обчислювальної техніки обсягом понад 9,000 слів.

Значну увагу присвячено різноманітному україномовному програмовому забезпеченню: драйверам, текстовим процесорам, шрифтам, комп'ютерним фільмам, видавничим комплексам, інструментальним засобам. Текстові редактори представили М. Дейчаківський, О. Лісевич (Київ, Міжнародний Інститут Менаджменту), Л. Владимиров (Київ, НВО „Міськсистемотехніка"), першу україномовну базу даних — Л. Маєвський (Київ, „Міськ системотехніка").

Професор М. Кириченко (Чернівецький Університет) доповів про алгоритми та програми розпізнавання україномовних текстів, що дозволяють стійко розпізнавати зв'язані слова.

Слід відзначити, що на конференції дійшли до спільних поглядів лінгвісти та фахівці з техніки, розглядаючи складні проблеми формування машинного фонду української мови.

Одне із кардинальних питань — розробка стандарту на кодування літер української абетки. Працю в цьому напрямку започаткував Комітет українських комп'ютерних стандартів, організований Товариством Українських Інженерів Америки. В комітеті під головуванням Р. Гаврилюка запропоновано ряд стандартів кодування літер української абетки, серед яких слід відзначити пропозиції М. Малого, М. Біланюка, Ю. Блонаровича. М. Малий запропонував стандарт CYRILSCII, в якому здійснюється впорядкування кирилиці таким чином, що українська, білоруська та російська абетка зберігають свій порядок. У варіанті USCII, запропонованому М. Біланюком за основу береться українська абетка, а російські літери додають. Обидва варіянти забезпечують сумісність з російськомовними та англомовними програмовими засобами. Слід було чекати, що один із таких підходів ляже в основу українського стандарту. Проте в серпні цього року без широкого обговорення затверджено республіканський стандарт кодування символів української абетки, де за основу береться російська абетка, а українські літери додаються. Цей стандарт був підданий на конференції серйозній і справедливій критиці. Впровадження такого стандарту не стимулює випрацювання україномовного програмового забезпечення, ставлячи російськомовні програми у вигіднішє становище. Цьому питанню була присвячена окрема дискусія і створено групу для вироблення пропозиції. Констатовано, що затверджений стандарт не відповідає потребам часу та вимагає перегляду.

Докторант М. Депутат (Баффало ЗСА) представив свій варіянт ефективного стандарту, на основі якого розроблено ряд україномовних програмових систем, в тому числі видавничого призначення. Його варіянт кодування включає дублювання тих літер латинської та української абеток, які збігаються, що дозволяє звільнити коди для додаткового використання.

Відбулася демонстрація україномовного програмового забезпечення та технічних систем. Учасники конференції і гості мали змогу усно спілкуватись з комп'ютером українською мовою за допомогою системи, розробленої в Інституті кібернетики ім. В. Глушкова під науковим керівництвом проф. Т. Вінцюка. Львівське об'єднання радіотехнічної апаратури представило спільну з Політехнічним інститутом програму персонального комп'ютера ПК „Львів", який вже широко використовується на виробництві, у середніх і вищих школах. Київське виробниче об'єднання „Електронмаш" задемонструвало убово-ігровий комплекс „Пошук" з пакетами україномовних програм для середніх шкіл. Оригінальне україномовне програмове забезпечення для комп'ютерів типу Мекінтош представила А. Тимчук (Архиепархіяльне управління УГКЦ).

Важливим елементом конференції стала популяризація сучасних україномовних інформаційних технологій. Всі учасники конференції відзначили її актуальність, в прийнятій ухвалі наголошено необхідність розгортання робіт над формуванням україномовного програмового забезпечення для всіх сфер науково-технічної діяльності та навчання, створення інформаційного фонду україномовних програмових засобів, реєстрації організацій, що його розробляють, заснування українського науково-технічного журналу, орієнтованого на користувачів персональними комп'ютерами.

Висловлено запевнення, що спільними зусиллями ми зуміємо повернути найпотужнішу інформаційну зброю сучасности в нагрямку, який сприятиме розвиткові та ефективному впровадженню української мови в усі царини народного господарства та культури України.

Друга конференція зпроб лем українізації комп'ютерів відбудеться від 28-го вересня до 2-го жовтня 1992 року. Надіємось, що участь фахівців з діяспори буде ще більшою. Ми надамо можливість демонструвати та реклямувати програмову продукцію та комп'ютерні системи. Тому запрошуємо також представників фірм взяти участь в праці конференції.

На конференції будуть широко представлені різноманітні організації з усієї України.

Одночасно запрошуємо фірми та окремих осіб стати спонзорами конференції, що буде сприяти її проведенню. Пропозиції відносно участи в конференції просимо надсилати до 1-го квітня на адресу: Україна, Львів-центр, вул. Матейко 4, Наукове Товариство ім. Т. Шевченка.

Проф. Роман Базилевич
Львів

Геть руки від України!

У червні минулого року українська громада Фініксу зібралася на мітинг на захист депутата Верховної Ради України Степана Хмари, якого незаконно (і в який уже раз!) інквізитори КГБ ув'язнили за його мужню боротьбу в ім'я свободи і незалежности Батьківщини. І ось 29-го січня цього року ми з великою радістю вітали національного героя України, що впродовж багатьох років мужньо боровся за нашу праву, за звільнення нашого народу від жорстокого та зажерливого окупанта — імперської Росії.

Степан Хмара пройшов через усі кола комуністичного пекла, залишаючись незламним оборонцем прав свого народу. Він увійде в історію його боротьби за волю, як могутня постать Каменяра, що лупав разом з іншими патріотами ту скалу, яка душила впродовж кількох століть все живе і святе на нашій землі.

У Фініксі Степана Хмару привітала громадськість — українці та представники різних національностей. С. Хмара виступив у клюбі з промовою, в якій змалював становище України на сучасному етапі. Він, зокрема, зазначив, що проголошення незалежности — це тільки початок відродження України, доведеної комуністичним режимом до повної руїни, і що для відбудови нашої держави необхідні зусилля всіх і кожного як на Україні, так і в діяспорі. Ніхто не може нині заспокоюватись лише проголошенням незалежности, адже треба зробити все, щоб вона вкоренилась навіки. Жодний народ у світі не зазнав такого лихоліття і не поніс таких жертв, як український народ за часів її окупації Росією і комуністичним режимом.

Степан Хмара підкреслив, що ми повинні тримати себе на такій дистанції з Росією, щоб вона знову не накинула зашморг на Україну новими формами союзів з нею, бож вся наша історія свідчить про те, що апетит загарбання інших народів у Росії завжди не мав меж, а особливо вона ласа була і є на Україну, яку перетворила на свою колонію. Запорука свободи — постійна пильність. І вона повинна захищати нас. Україні потрібно негайно вживати всіх заходів для створення своєї армії, національної гвардії, бо жодна держава без армії існувати не може, тим більше у суспільстві з озброєним і зажерливим ворогом.

Степан Хмара звернув увагу на те, що президент України Леонід Кравчук повинен вживати невідкладних і рішучих дій, які сприяли б утвердженню незалежности України і її відбудови, бо зволікання рівнозначне повторенню минулого. Колишні партократи та бюрократи все ще залишаються на своїх командних постах і керують постарому. Україні потрібні нові ініціятивні кадри, патріоти, які б віддавали всю свою снагу справі відбудови Батьківщини, справі добробуту, здоров'я і духовного розвитку свого народу.

С. Хмара наголосив, що треба усунути з командного поста адмірала Чорноморської фльоти Ігоря Касатонова, який вороже ставиться до України. У своїй промові висловив думку, що українці діяспори повинні бути також громадянами України. Присутні зустріли ці слова рясними оплесками.

Після виступу народного депутата Верховної Ради Степана Хмари всі, що прийшли на зустріч з ним, задавали йому безліч наболілих запитань.

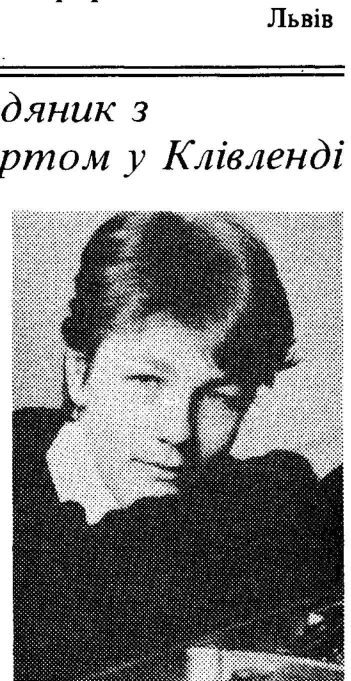
Виступаючі просили невідкладно прийняти нові закони про боротьбу з соціяльно-небезпечними мафіями на Україні, з кримінальним елементом, запровадити українські гроші, усувати з командних постів хабарників, усіх, хто був творцем імперії зла. Українців діяспори хвилюють також астрономічні ціни на все, зокрема на квитки до Америки і назад, мито на пачки. Ціни на квитки авіяліній створюють „залізну завісу" для спілкування українців діяспори з рідними. Пошта і далі працює вкрай погано, листи або не доходять, або „повзуть" місяцями. Мито на пачки, яке у свій час призначала Москва, ней мовірно високе. Пора покласти край обдиранню народу, що його здійснювала Москва. Присутні цілком погодилися з виступом Степана Хмари в усіх питаннях і підтримали його думку про те, що Україна повинна розрубати небезпечні для неї союзні пута з Росією, які несуть їй нове вікове закабалення, і давати належну відсіч підступам Москви. Вболіваючи за економіку України, С. Хмара присвятив багато часу діловим зустрічам з представниками уряду та різних компаній Арізони.

Українці діяспори вшанували вірного сина України, свого легендарного борця за свободу і незалежність народу почесною грамотою Українського Визвольного Фронту та пурпуровими трояндами, побажавши йому великої наснаги і здоров'я у створенні нашої держави.

Галина Маняко

Піяніст А. Слободяник з концертом у Клівленді

12-ий Відділ Союзу Українок Америки в Клівленді з приємністю поручає громадськості Клівленду та інших міст Огайо піяніста Алекса Слободяника, який виступить з концертом в неділю, 22-го березня, в залі Куягога коммюніти коледж, 11000 Плезант Веллі рд. в Парма, Огайо, в 3-ій год. по полудні.

А. Слободяник

17-літній А. Слободяник деб'ютував у Ню Йорку в Українському Інституті Америки ще у 1989 році де він концертував зі своїм батьком, широко відомим українським піяністом Олександром Слободяником.

У січні 1990 року Алекс виграв перше місце в міжнародній компетиції молодих концертових мистців; крім цього виграв також нагороду симфонічної оркестри Ричмонду. Від того часу Алекс концертує у різних містах Америки. Під цю пору А. Слободяник продовжує свої студії в Клівлендському інституті музики зі славним піяністом Сергієм Бабаяном.

В програмі концерту, крім світових клясиків, піяніст виконає твори Миколи Лисенка з нагоди його 150-ліття від дня народження, також твори Бориса Лятошинського і Мирослава Скорика.

Цим концертом 12-ий Відділ СУА відзначає своє 25-ліття безперервної доброчинної праці для української справи. Одною з традицій відділу є влаштувати культурні імпрези і в'язати приємне з корисним. Дохід із концерту призначений на Медичний Фонд СУА для Дітей і Молоді — жертв Чорнобиля. Цей фонд потребує постійного доплиunion, бо СУА зобов'язався до тривалої допомоги в устаткуванні дитячих лікарень для жертв Чорнобиля.

Квитки в ціні 12 та 8 дол. (емерити і студенти) можна набути у членок СУА і в українських кредитівках у Пармі. За дальшими інформаціями можна телефонувати на числа: (216) 659-4753 або (216) 845-3040.

Надія Дейчаківська

„Ми повинні..."

(Закінчення зі стор. 1)

ча, переглянути високомистецькі збірки поодиноких осіб та дістати запевнення передачі таких збірок в Україну. Ось наприклад, мої зустрічі із членами Фундації О. Грищенка довели до умови про передачу його спадщини в Україну, я підписав умову з дружиною мистця Миколи Бутовича про передачу його творів до Львова, з різьбаркою Мірталою, — а це щойно початок.

— А які ваші враження із ближчого пізнання праці Українського Музею?

— Я дуже бажаю загтснити і продовжувати співпрацю, бо цей музей в Ню Йорку — це амбасада української культури. Тут повинна прийти повна переорієнтація на американську публіку, яка б мала постійну нагоду пізнавати справжню українську культуру. Треба ставити на мистецтво, а не лише на етнографію і тут ми можемо також багато допомогти.

— А як уявляєте цю допомогу від вас?

— Це вперше чергу вимі на виставками, архівами, фахівцями. Це дуже зворушливе, що багато із українських колекціонерів і мистців бажає тепер передати свої твори і збірки в Україну. Але тут мусить також бути скарбниця, Україна мусить тут також репрезентувати гідно наше мистецтво.

— Ви знаєте про плян перебудови УМ в будинку на 6-ій вулиці?

— Знаю і вже навіть оглядав архітектурні пляни арх. Юрія Савицького. Мені здається, що треба негайно братися до розбудови. Я пляную розпочати всеукраїнську збірку на ту ціль, бо думаю, що це тепер найважливіша справа. Треба шукати за художниками, які б подарували свої твори, треба їх розпродувати на фонд УМ, повинна бути постійна галерея. Тут ми мусимо всі працювати одною родиною з одною ціллю — показати себе гідно перед неукраїнською публікою. А це можна і можна цій публіці продати дещо із наших мистецьких надбань, які можна придбати з України.

— Чи це мало б бути частиною цієї виміни, про яку ви згадували?

— А може так. Бо вже час змінити настанову, що ваша роля є лише у фінансовій помочі Україні. На мою гадку це повинна бути не лише одностроння, а співпраця. Час вже перезвати усі комітети допомоги Україні на комітети співпраці з Україною! І в тому дусі унаправляти молодь.

— Ми б дуже хотіли, щоб вашими устами говорили також інші наші земляки, але досі ми цього тут не дуже чуємо. Може якраз через співпрацю на мистецькому полі така настанова пошириться? А скажіть, що є зараз вашим найбільшим стремлінням?

— Моя мрія заложити в міжнародну асоціяцію українських музеїв, але чи вона сповниться покаже час. Наразі я ще тут в роз'їздах, пляную відвідати Вашінгтон, Філядельфія і відвідати ще інших українських мистців діяспори. Хочеться мені як мога найбільше їх пізнати — дати їм відчути, що вони не працювали тут надаремно, а були амбасадорами українського мистецтва на Заході.

— Коли йдеться про наших мистців тут, з яких багато є більше як непересічні, то дозвольте на кінець нашої розмови поставити вам може дразливе питання. Чи ви маєте комплекс внука славного художника Олекси?

— Повірте, що не мав і не маю. Я знаю свою вартість, я директор музеїв і таким мене тут і дома приймають. Розумієтья, я маю гордість роду Новаківських, але ніяк почуття комплексу чи меншевартости.

Слухаючи впевненого голосу та дуже чітких поглядів нашого гостя здаємо собі справу, що питання було зайве.

Вирішили...

(Закінчення зі стор. 1)

літаків ІЛ-78 за межі України. Командування дальньої авіяції під виглядом перевірки бойової готовности вирішило негайно перебазувати дивізію за межі України без узгодження з міністерством оборони та Урядом республіки. Особовий склад дивізії присягнув Україні і у зверненні до Президента просить взяти під юрисдикцію України всі частини, розташовані в Узині.

Командуючий збройними силами СНД Євгеній Шапошніков 18-го лютого заявив кореспондентам, що дивізія дальньої авіяції справді присягнула Україні, але це не означає, що дивізія перейшла під юрисдикцію України, бо вона стратегічна, а щодо стратегічних сил є спеціяльна угода СНД яку порушувати не можна. Коли ж кореспонденти запитали про виведені з України шість бомбардувальників, маршал Шапошніков відповів: „Літаки перебувають там, куди прилетіли, будемо провадити переговори з українською стороною. Що стосується пілотів, то вони під трибунал не підуть, також залишуться тут". На цей раз Шапошніков не згадав про угоду СНД і не пояснив чи порушили її 12 військових офіцерів, викравши літаки.

● РОЗШУКИ ●

Гайдук Богдан Григорович
з України розшукує своїх родичів сім'ю
ЯВОРІВСЬКИХ
виїхавших з ЗСА в 1910 році.

Сім'я Яворівських, рік 1939-1941

Сидять: Яворський Базьо (Василь) Тадеевич, року нар. 1892, голова сім'ї, Яворська (Білинська) Гелена Йосипівна, року нар. 1893. Їхні діти: Мілена, Михайліна, Володимир, Олена, Анеля.

Моя адреса:
293625, Львівська область
Сколівський район
село Задільсько
Гайдук Богдан Григорович

Бутенко Аделя Миколаївна
пошукує дядька
БУТЕНКА ІВАНА ОСТАПОВИЧА
який співав у капелі Кропивницького. Хто знав би про нього або він сам прошу писати:
349940, Україна
Луганська обл.
м. Северодонецьк
Гвардійський пр-кт б 40 б
Кв. 61, Бутенко А. Н.

ПРАЦЯ

МОЛОДА ЛЮДИНА
(31) із Франківська пошукує будь-яку **ПРАЦЮ.** Уміє шити, знає столярку, патати стіни-стелі. Будь ласка телефонуйте після 5 год. **(212) 260-5693**

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 8-го БЕРЕЗНЯ 1992 р.

Аддісон, Ілл. Річні загальні збори 301-го Відд. ім. Дмитра Вітовського о год. 12-ій дня в приміщенні парафії св. Андрія, Аддісон, Ілл. Присутність всіх членів Відділу обов'язкова. В разі неприсутности статутом передбаченої кількости членів, збори відбудуться годину пізніше. — Ю. Паславський, гол., П. Врублівський, секр.